

BLEND - norges flerkulturelle magasin

Fundamentalismens skygger

04/05/2011

Osama Bin Laden har påvirket ekstremt mange menneskers liv. Ikke minst gjelder dette unge pakistanere, noe de som leser bøkene til Mohsin Hamid og Kamila Shamsie vil forstå.

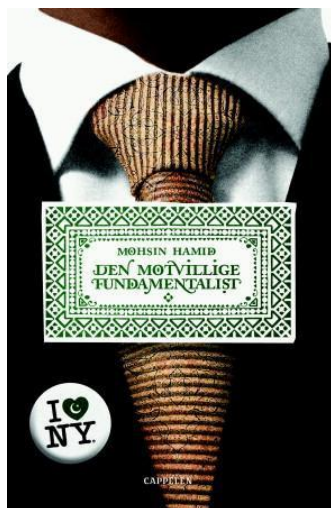
Av: Fredrik Giertsen

Mohsin Hamid, som står bak romanen *Den motvillige fundamentalist* (2007), ble født i Lahore i 1971, mens Kamila Shamsie, kvinnen bak *Brente skygger* (2009), kom til verden i Karachi i 1973.

Som kosmopolitter bosatt i London har de begge fått føle hvordan det er blitt å være muslim i Vesten etter 11. september 2001, men om det er noe sted terrorfrykten virkelig har fått slå rot siden den gang, så er det i deres hjemland. Pakistan har til de grader havnet mellom barken og veden.

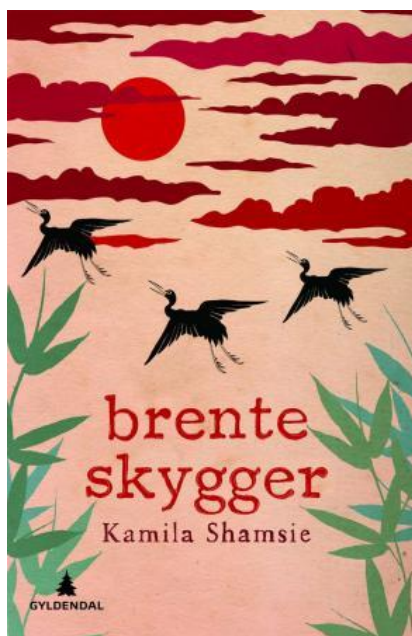
Pakistanere kan se langt etter tryggheten som forsvant etter 9/11. Foto: Shazia Sarwar

Skjeggete pakistaner

Den motvillige fundamentalist er en fiffig og velskrevet bok om en ung, skjeggete pakistaner, Changez, som setter seg ned og begynner å snakke med en amerikaner ved et kafébord i Lahore. Denne korte romanen er imidlertid skrevet som en monolog, siden det stort sett bare er Changez' del av samtalen som gjengis.

Effekten av dette er at leseren selv blir sterkere involvert, fordi man må dra sine egne konklusjoner – konklusjoner som lett kan bli trukket i tvil ettersom historien skrider fram. Hva gjør at man oppfatter andre som fundamentalister, og hva gjør at man selv føler seg truet? Slike spørsmål kan man manipulere med, og det gjør også forfatteren.

Ikke bare Bin Laden

Brente skygger kretser omkring samme hendelser og miljø, men er bredere anlagt. Åpnings-scenen finner sted i Nagasaki i august 1945, om morgenen den dagen byen skal bli rammet av

atombomben. Fortsettelsen sveiper over flere kulturer, tiår og kontinenter, ikke minst omkring angrepet på tvillingtårnene og de lange skyggene ettertiden kastet over Pakistan.

Så man ser at det ikke bare er Bin Laden, men også amerikanernes respons som har formet vår samtid, og det er ikke bare USA, men i aller høyeste grad Pakistan som må betraktes som et offer for denne terroren.

Høyaktuell og provoserende

Romanlesing åpner for et annerledes blick på samtiden, historien og ikke minst andre mennesker. Et sted i *Den motvillige fundamentalist* oppdager Changez at terrorangrepet på World Trade Center ga ham en ”ganske god følelse”.

I *Brente skygger* blir det nærmest insistert på at flyene ikke kom ”ut av det blå”, slik det gjerne ble sagt i USA.

Samlet gir altså disse to velskrevne og høyaktuelle bøkene en del uvurderlig bakgrunnsstoff for å forstå den tiden vi lever i, selv om de kan være provoserende. Men om de ikke hadde vært provoserende, hadde de heller ikke vært så gode.